

NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO PROGRAMA

Tvari statyba ir aplinkos tausojimas

(programos pavadinimas)

2021-09-23

(programos parengimo data)

PROGRAMOS APRAŠAS	
1. Bendrosios nuostatos	
1.1. Programos aktualumas	<p>Tvari statyba yra nuosekliai orientuota į aplinkos apsaugą, žmonių sveikatos gerinimą ir mažų energijos sąnaudų imlumą. Tai yra vienas iš Europos Sąjungos sektorių, kuriuos Europos Komisija įtraukė kaip prioritetus, kurie turi didelį potencialą ir yra nepaprastai svarbūs visos Europos ekonomikai. Darnumas, etiškumas, žalumas... Su tvarumo samprata siejami žodžiai neretai apibendrina įvairias tendencijas bei procesus. Tačiau ką tvarumas ir etiški kūrybos procesai reiškia statybų sektoriuje?</p> <p>Tvarumas sukuria ekonominę vertę, kuri naudinga šiandien ir rytoj visame pasaulyje. Tvari statyba brėžia moralės, etikos ir našumo ribas architektūros bei statybos sektoriuose ir numato, kad darbai būtų atliekami užtikrinant ekonomiškai pagrįstus procesus, mažinančius neigiamą poveikį aplinkai, taupant energiją ir gamtinius išteklius. Etiška statyba taip pat siekia didinti darbuotojų, bendruomenės ir gaminių saugumą.</p>
1.2. Tikslas ir uždaviniai	<p>Programos tikslas – plėtoti ir įtvirtinti aplinkai nekenksmingą (žaliąją) darbo kultūrą statybos sektoriuje, kartu padidinant trūkstamos kvalifikuotos darbo jėgos tiekimą statybų sektoriui bei sukuriant galimybę „žaliaisiais“ įgūdžiais patobulinti jau dirbančių statybos sektoriaus specialistų kvalifikaciją.</p> <p>Programos uždaviniai:</p> <ul style="list-style-type: none">- išaiškinti globalios situacijos pokyčių įtaką aplinkai;- supažindinti su pagrindinėmis sąvokomis ir terminais;- paaiškinti pagrindines energijos praradimo priežastis;- išmokyti nustatyti šilumos tiltelių galimas susidarymo vietas;- išmokyti pasirinkti darbo vietas apšvietimą, objekto apšildymą, taupų vandens išteklių naudojimą;- išmokyti pasirinkti taupius energijos naudojimo metodus statyboje;- išmokyti parinkti optimalius darbų atlikimo būdus;- išmokyti išvengti pagrindinių technologinių klaidų;- išaiškinti, kaip vengti atliekų ir jas tvarkyti;- išmokyti sumažinti statybinių atliekų susidarymą, dalį jų pakartotinai panaudojant bei rūšiuojant į tinkamas perdirbti;- išaiškinti, kaip taupiau naudoti gamtinius išteklius;- supažindinti su ekologiškų medžiagų panaudojimo galimybėmis;- išaiškinti darbo kokybės, techninės priežiūros svarbą;- išmokyti parinkti tinkamą darbų atlikimo techniką pagal gamintojo nurodymus;- išaiškinti darnaus vystymo tikslus;- supažindinti su žiedine ekonomika, jos etapais ir perspektyvomis;- išmokyti optimizuoti gamybos procesus;- išaiškinti energijos ir atsinaujinančių šaltinių gamyboje pliusus;- supažindinti su atliekų tvarkymo kompleksine veikla;- išmokyti sumažinti statybos atliekų susidarymą ir parinkti tinkamą statybvietėje susidarančių atliekų tvarkymo būdą.
1.3. Programos trukmė ir apimtis	5 dienos, 40 kont. val.

1.4. Programos tikslinė (-ės) dalyvių grupė (grupės)	<i>Ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.</i>		
1.5. Programos dalyvių skaičius	<i>10 asmenų.</i>		
1.6. Minimalūs reikalavimai, norint mokytis pagal programą (jeigu nustatyta)	<i>Pagrindinis išsilavinimas.</i>		
1.6. Programos anotacija	<p><i>Programos tikslas – plėtoti ir įtvirtinti aplinkai draugišką (žaliąją) darbo kultūrą statybos sektoriuje, kartu padidinant trūkstamos kvalifikuotos darbo jėgos tiekimą statybų sektoriui bei sukuriant galimybę „žaliaisiais“ įgūdžiais patobulinti jau dirbančių statybos sektoriaus specialistų kvalifikaciją. Teoriniam mokymui skiriama 35 kontaktinės valandos. Teorinio mokymo metu asmuo supras globalios situacijos pokyčių įtaką aplinkai; įsisavins pagrindines sąvokas ir terminus; supras pagrindines energijos praradimo priežastis; išmoks pasirinkti optimalius darbų atlikimo būdus; išvengs pagrindinių technologinių klaidų; supras, kaip vengti atliekų ir jas tvarkyti; išmanys, kaip galima taupiau naudoti gamtinius išteklius; supras ekologiškų medžiagų panaudojimo galimybes; supras darbo kokybę, techninės priežiūros svarbą; gebės paaiškinti darnaus vystymo tikslus; suvoks, kas tai yra žiedinė ekonomika, jos etapai ir perspektyvos; gebės paaiškinti gamybos procesų optimizavimą; supras energijos ir atsinaujinančių šaltinių gamyboje pliusus; gebės paaiškinti daiktų ir maisto keliavimo būdus; gebės išvardinti antrinio panaudojimo būdus; gebės paaiškinti atliekų tvarkymo kompleksinę veiklą. Praktiniam mokymui skiriamos 5 kontaktinės valandos. Praktinio mokymo metu asmuo išmoks nustatyti šilumos tiltelių galimas susidarymo vietas; pasirinkti darbo vietas apšvietimą, objekto apšildymą, taupų vandens išteklių naudojimą; pasirinkti taupius energijos naudojimo metodus statyboje; sumažinti statybinių atliekų susidarymą, dalį jų pakartotinai panaudojant bei rūšiuojant į tinkamas perdirbti; parinkti ekologiškus atliekų tvarkymo darbo vietoje sprendimus, atskirti atliekas, tinkamas perdirbimui ir tolesniam panaudojimui; parinkti tinkamą darbų atlikimo techniką pagal gamintojo nurodymus; sumažinti statybos atliekų susidarymą ir parinkti tinkamą statybvietėje susidarančių atliekų tvarkymo būdą. Baigus mokymus, teorinės žinios tikrinamos testo pagalba. Praktiniai gebėjimai įvertinami atlikus praktinį darbą.</i></p>		
2. Programoje įgyjamos ar tobulinamos kompetencijos:			
Kompetencija(-os)	Kompetencijos(-ių) pasiekimą nurodantys mokymosi rezultatai		
<i>1. Dirbti vadovaujantis tvarios statybos principais.</i>	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Suprasti globalios situacijos pokyčių įtaką aplinkai.</i> <i>2. Įsisavinti pagrindines sąvokas ir terminus.</i> <i>3. Suprasti pagrindines energijos praradimo priežastis.</i> <i>4. Pasirinkti optimalius darbų atlikimo būdus.</i> <i>5. Išvengti pagrindinių technologinių klaidų.</i> <i>6. Suprasti, kaip vengti atliekų ir jas tvarkyti.</i> <i>7. Suprasti, kaip galima taupiau naudoti gamtinius išteklius.</i> <i>8. Suprasti ekologiškų medžiagų panaudojimo galimybes.</i> <i>9. Suprasti darbo kokybę, techninės priežiūros svarbą.</i> 		
<i>2. Plėtoti ir įtvirtinti aplinkai draugišką (žaliąją) darbo kultūrą statybos sektoriuje.</i>	<ol style="list-style-type: none"> <i>1. Paaiškinti darnaus vystymo tikslus.</i> <i>2. Suprasti, kas tai yra žiedinė ekonomika, jos etapai.</i> <i>3. Išvardinti žaliavų rūšis.</i> <i>4. Paaiškinti gamybos procesų optimizavimą.</i> <i>5. Suprasti energijos ir atsinaujinančių šaltinių gamyboje pliusus.</i> <i>6. Paaiškinti daiktų ir maisto keliavimo būdus.</i> <i>7. Išvardinti antrinio panaudojimo būdus.</i> <i>8. Paaiškinti atliekų tvarkymo kompleksinę veiklą.</i> <i>9. Suprasti, kodėl atliekas perdirbti yra gerai.</i> <i>10. Išmanyti žiedinės ekonomikos perspektyvas.</i> 		
3. Programos turinys ir metodai			
Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Trumpas dėstomos temos aprašymas	Planuojamos įgyti / patobulinti kompetencijos
1.	<i>Statybos tvarumas.</i>		<i>Dirbti vadovaujantis tvarios statybos principais.</i>

1.1.	<i>Tvarumo problematika: globali aplinkos situacija pasaulyje ir Lietuvoje.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Pasauliniai natūralūs ir antropogeninės kilmės aplinkos pokyčiai; - Koks buvo praeities klimatas; - Ekosistemų pusiausvyra ir atsakas į pokyčius; - Kaip kinta globali atmosfera: oro tarša, stratosferos ozono sluoksnio mažėjimas; - Kokie matomi sausumos ekosistemų, augalijos ir dirvožemio pokyčiai; - Stebimi pasaulinio vandenyno pokyčiai. Baltijos jūros situacija; - Populiacijų pokyčiai ir prisitaikymas; - Biologinės įvairovės pokyčiai; - Kodėl pavojuje atsidūrė 1 mln. gyvybės rūšių? 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.2.	<i>Tvarios statybos samprata, sąvokos, terminai.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kas yra tvarti statyba? - Tvarumas ir „žalumas“ skirtumai bei panašumai; - Kada pakeisime požiūrį? 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.3.	<i>Statinių energijos sąnaudos, energinis efektyvumas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Energetinio naudingumo klasės; - Energijos vartojimo efektyvumo rodikliai; - Pastatų sandarumas; - Pastatų šiluminio klaidos; 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.4.	<i>Energijos efektyvumas vykdamas statybos darbus (inžinerija, instaliacija).</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kėlimo įrenginiai, leidžiantys sumažinti energijos sąnaudas; - Medžiagų pristatymas, transportas, pakuotės; - Apšvietimas, natūralaus ir dirbtinio darbo vietos apšvietimo prietaisų pasirinkimas; - Statybos objekto apšildymo pasirinkimai; - Energijos taupymas virinant ar klijuojant, pvz. plastikinius vamzdžius; - Natūralaus ir dirbtinio džiovinimo būdų ir priemonių pasirinkimas; - Grežimo, trupinimo darbų planavimas ir įrankių pasirinkimas. 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.5.	<i>Energijos tausojimas statyboje (technologinės klaidos ir kt.).</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Rajono, sklypo, teisingos namo vietos pasirinkimas; - Racionalus statybinių medžiagų pasirinkimas; - Apgalvotos vėdinimo sistemos; - Tinkamas šildymas; - Natūralios šviesos ir šilumos naudojimas; - Atsinaujinančios energijos panaudojimas. 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	

1.6.	<i>Statybinių atliekų tvarkymas, rūšiavimas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Įstatyminiai dokumentai ir statybinių atliekų tvarkymo taisyklės; - Statybvietėje rūšiuojamos ir atskirai laikomos susidarančios atliekos; - Nepavojingos inertinės medžiagos; - Asbesto turinčios statybinės atliekos, jų tvarkymas; - Kur dingsta apšvietimo lempos, elektros ir elektronikos atliekos? - Freonas, naudojimas ir tvarkymas. 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.7.	<i>Kitų išteklių naudojimas statinio statymo metu (vanduo, žemė, kt.).</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Racionalus vandens naudojimas, antrinis panaudojimas, apytakinės sistemos; - Grunto panaudojimo galimybės; - Dirvožemio panaudojimas. 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.8.	<i>Aplinkai nekenksmingų statybos produktų ir pagalbinių medžiagų naudojimas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Pasikeitęs žmonių požiūris į aplinką; - Statyboje naudojamos medžiagos, kurios nekenktų žmogaus sveikatai ir aplinkai. 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.9.	<i>Statinių ilgaamžiškumas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kaip keičiasi ir tobulėja konstrukcinės medžiagos? - Kokiam laikui projektuojami ir statomi šiuolaikiniai pastatai? - Kaip skiriasi gyvenamojo, daugiabučio, verslo centro ir gamybinių pastatų ilgaamžiškumas? - Nuo ko pradeda irti pastatas ir kurias jo dalis reikėtų labiausiai prižiūrėti? - Kaip naujos technologijos gali padėti pratęsti pastatų ilgaamžiškumą? - BIM technologijos padeda projektuoti, statyti ir tinkamai eksploatuoti statinius; - Kas tai – suplanuotas gaminių senėjimas? 	<i>Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai.</i>	
1.10.	<i>Socialinis aktyvumas ir „žalioji“ kultūra.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ar aplinkosaugoje socialinis aktyvumas yra aktuali tema? - Gerieji „bangavimo“ pavyzdžiai, sukėlę teigiamus pokyčius visuomenėje („Green Peace“, Greta Thunberg ...); - Kokios aplinkosaugos temos yra aktualiausios Lietuvos statyboms? - Ar Lietuvos statybininkai jau yra pakankamai 	<i>Diskusija.</i>	

		<p>sąmoningi aplinkosaugos srityje?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kokia Jūsų nuomonė apie visuomeninius aplinkosaugos judėjimus? Ar Lietuvoje jie įmanomi? - Kaip asmeniškai prisidėti prie aplinkosaugos, darbe ir buityje? - Ekologiškas, ekonomiškas vairavimas. 		
2.	Aplinkos tausojimas.			Plėtoti ir įtvirtinti aplinkai draugišką (žaliąją) darbo kultūrą statybos sektoriuje.
2.1.	<i>Darnus vystymas, darni aplinka.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Darnaus vystymosi tikslai (DVT); - 193 šalių susitarimas dėl DVT 17 tikslų; - Lietuva iš 17 Darnaus vystymosi tikslų, susidedančių iš 169 uždavinių, išskyrė 43 prioritetinius uždavinius; - Lietuvos darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimų vertinimas. 	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.2.	<i>Žiedinė ekonomika.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Žiedinė ekonomika - tai atsinaujinanti sistema; - Pagrindiniai žiedinės ekonomikos etapai; - Žiedinės ekonomikos nauda Europai. 	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.3.	<i>Žaliavos.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Žaliavų rūšys pagal kilmę; - Galimi žaliavų agregatiniai būviai; - Antrinės žaliavos; - Atliekų vertimas ištekliais; - Statybos ir griovimo atliekos. 	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.4.	<i>Projektavimas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Tinkamų žaliavų pasirinkimas; - Vartotojui ir aplinkai priimtų produktų kūrimas; - Gamybos procesų optimizavimas; - Ilgaamžiško ir patikimo produkto kūrimas; - Vartojimas. 	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.5.	<i>Gamyba.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Apytakinės vandens sistemos; - Pakartotinai naudojamos vandens sistemos; - Vanduo gali būti nemokamas! - Energijos iš atsinaujinančių šaltinių gamyboje plusai; - Kaip prisidėti prie aplinkos tausojimo namuose, darbe, kelyje? 	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.6.	<i>Platinimas.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Daiktų ir maisto keliavimo būdai; 	Paskaita, demonstravimas,	

		- Pakuotės ir jų rūšys; - Žaliojo taško ženklas.	klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.7.	Antrinis panaudojimas.	- Pakartotinis naudojimas, antrinis panaudojimas; - Dalijimosi ekonomika, jai būdingi požymiai; - Pramonės simbiozė; - Gyvenimas be atliekų.	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.8.	Rinkimas.	- Atliekų surinkimo procesų raida; - LR atliekų tvarkymo įstatymas; - Rūšiavimas; - Pavoingos atliekos; - Principinė atliekų surinkimo, jų susidarymo vietoje schema; - Atliekų rūšiavimas ir perdirbimas, ar verta tai daryti?	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.9	Perdirbimas.	- Kodėl atliekas perdirbti yra gerai? - Popieriaus ir kartono atliekų perdirbimas; - Stiklo atliekų perdirbimas; - Žiedinės ekonomikos nauda; - Kas yra klimato kaita? - „Šiltnamio efektą sukeliančios dujos“ (ŠESD); - Sprendimai, mažinantys ŠESD išmetimus.	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	
2.10.	Žiedinės ekonomikos perspektyvos.	- Žiedinė ekonomika – ateities perspektyva; - Inovacijos, investicijos ir kitos horizontaliosios priemonės; - Žiedinės ekonomikos idėja.	Paskaita, demonstravimas, klausimai-atsakymai, diskusija.	

4. Programos planas

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų		
		Iš viso	Teoriniam mokymui	Praktiniam mokymui
1.	Statybos tvarumas.	19	14,5	4,5
1.1.	Tvarumo problematika: globali aplinkos situacija pasaulyje ir Lietuvoje.	2	2	-
1.2.	Tvarios statybos samprata, sąvokos, terminai.	2	2	-
1.3.	Statinių energijos sąnaudos, energinis efektyvumas.	2	1	1
1.4.	Energijos efektyvumas vykdant statybos darbus (inžinerija, instaliacija).	2	1,5	0,5
1.5.	Energijos tausojimas statyboje (technologinės klaidos ir kt.).	2	1,5	0,5
1.6.	Statybinių atliekų tvarkymas, rūšiavimas.	3	2	1
1.7.	Kitų išteklių naudojimas statinio statymo metu (vanduo, žemė, kt.).	2	1,5	0,5

1.8.	<i>Aplinkai nekenksmingų statybos produktų ir pagalbinių medžiagų naudojimas.</i>	1	1	-
1.9.	<i>Statinių ilgaamžiškumas.</i>	2	1	1
1.10.	<i>Socialinis aktyvumas ir „žalioji“ kultūra.</i>	1	1	-
2.	<i>Aplinkos tausojimas.</i>	20	19,5	0,5
2.1.	<i>Darnus vystymas, darni aplinka.</i>	2	2	-
2.2.	<i>Žiedinė ekonomika.</i>	2	2	-
2.3.	<i>Žaliavos.</i>	2	2	-
2.4.	<i>Projektavimas.</i>	2	2	-
2.5.	<i>Gamyba.</i>	2	2	-
2.6.	<i>Platinimas.</i>	2	2	-
2.7.	<i>Antrinis panaudojimas.</i>	2	2	-
2.8.	<i>Rinkimas.</i>	2	1,5	0,5
2.9.	<i>Perdirbimas.</i>	2	2	-
2.10.	<i>Žiedinės ekonomikos perspektyvos.</i>	2	2	-
3.	<i>Žinių patikrinimas. (testas).</i>	0,5	0,5	-
4.	<i>Testo rezultatų aptarimas.</i>	0,5	0,5	-
<i>Iš viso</i>		40	35	5
5. Įgytos/patobulintos kompetencijos atitiktis atitinkamame profesiniame standarte nustatytai (-oms) atitinkamos kvalifikacijos kompetencijai (-oms) (jei atitinkamas profesinis standartas yra patvirtintas)		<i>Mokymų metu įgytos/patobulintos kompetencijos atitinka Statybos sektoriaus profesinio standarto daugelyje kvalifikacijų apibrėžtą kompetenciją „Paruošti ir sutvarkyti darbo vietą“.</i>		
6. Pasirengimas vykdyti neformalųjį suaugusiųjų švietimą, mokymui reikalingos priemonės				
6.1. Reikalavimai, keliami mokytojams (dėstytojams) (nurodyti, jei taikoma):				
1.	Išsilavinimas	<i>Mokymus gali vesti mokytojas, turintis statybos inžinerijos studijų krypties ar lygiavertį išsilavinimą.</i>		
2.	Darbo patirtis	<i>Turėti 3 metų darbo patirtį statybos srityje.</i>		
3.	Kita	<i>Mokymus gali vesti mokytojas, turintis Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją.</i>		
6.2. Detalus mokymui reikalingų materialinių ir metodinių išteklių, atitinkančių numatomą mokyti dalyvių skaičių bei programos tikslus ir uždavinius, aprašymas.				
Eil. Nr.	Mokymui reikalingi materialiniai ir metodiniai išteklių, naudojami mokymo procese (nurodyti, jei taikoma)			
1.	Mokymo patalpų aprūpinimo aprašymas	<i>Teorinio mokymo patalpa turi būti aprūpinta stalais ir kėdėmis bei vaizdo demonstravimo įranga, skaidruolių komplektais, teorinių žinių patikrinimo testais, praktinėmis užduotimis. Praktinio mokymo dirbtuvės, aprūpintos dirbtuvių atitvaromis; šildymo, vandens sistemų izoliavimo medžiagomis; fotovoltinėmis elektros plokštėmis; laikinosiomis apsaugos plėvelėmis; gręžimo įrankiais; vamzdinių apšiltinimo ir izoliavimo medžiagomis; apsaugos nuo užšaldymo kabeliais, kiautais; statybos rūšiavimo talpomis ir ženklais; plovimo talpomis.</i>		
2.	Įranga	<i>Kondicionieriai, vėdinimo sistemos, pastato elektros įranga, apšvietimo prietaisai, šildymo prietaisai, džiovinimo įranga, valymo įranga, , įrankių plovimo įranga.</i>		
3.	Literatūra	1. Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės. LR aplinkos ministerija, 2006 m. gruodžio 29 d. Nr. D1-637 nutarimas. 2. https://www.youtube.com/watch?v=cxc21jgJTOI 3. Europos parlamento direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energetinio naudingumo. Nauja redakcija. 4. https://www.visainfo.lt/efektyvios-energijos-pastatai-kas-yra-pastatu-energinis-efektyvumas-449		

		<p>5. Lietuvos Respublikos energetinės nepriklausomybės strategija 2018 m. birželio 21 d. Nr. XIII-1288 Vilnius</p> <p>6. Statybos techninis reglamentas str. 2.01.02:2016 pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas</p> <p>7. https://www.isover.lt/sites/isover.lt/files/assets/documents/pu26411_isover_teigiamos_en_brosiura_0.pdf</p> <p>8. https://europa.eu/youreurope/business/product-requirements/labels-markings/ecolabel/index_lt.htm</p> <p>9. https://www.kskompanija.lt/sandarumotestas/?gclid=Cj0KCQiA34OBhC cARIsAG32uvNF5YzTY91A8ANjtS5VO</p> <p>10. https://www.pasyvusnamas.info/pastatu-energetinis-efektyvumas.html</p> <p>11. Darnus vystymasis. Aplinkos ministerija, 2012. Prieiga internete: http://www.am.lt/VI/index.php#r/1034 p.</p> <p>12. Ekspertų rekomendacijos statybos specialistų mokymui tvarumo klausimais. „Erasmus“! Programos projektas " iš ekologiškai (žalias) mokymo specialistų" į Europos statybos sektoriuje " Nr.: 2019-1-LT01-KA202-060695. 2020,</p> <p>13. Mokymo modulis statybos darbų patvarumas Daugpilio statybos technikos mokykla 2020</p> <p>14. Aplinkai nekenksmingos medžiagos statyboms, ir dekoravimui: https://lt.n-life.org/1684-environmentally-friendly-materials-for-construction-d.html</p> <p>15. Bertašiūtė R., Skorupskas R. Molis – seniai lietuvių naudojama statybinė medžiaga, Ozonas, 2012, 3(44), p. 26.</p> <p>16. Darnus vystymasis. Aplinkos ministerija, 2012. Prieiga internete: http://www.am.lt/VI/index.php#r/1034</p> <p>17. Šiuolaikinių pastatų ilgaamžiškumas: ar stovės ir po kelių šimtmečių? https://ktu.edu/news/</p> <p>18. Molinis namas – meno kūrinys, Exterus, 2012. Prieiga internete: http://exterus.lt/naujienos/molinis-namas-meno-kurinys</p> <p>19. https://lt.lt.allconstructions.com/portal/categories/181/1/0/1/article/18936/kaip-rusiuoti-statybines-atliek</p> <p>20. https://naujienos.alfa.lt/leidinys/statyk/kur-iskeliauja-statybines-atliekos/</p> <p>21. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367</p> <p>22. Lietuvos žemės ūkio universitetas Vandens ūkio ir žemėtvarkos fakultetas hidrotechnikos katedra</p> <p>23. Vandens išteklių naudojimas. Mokomoji knyga M. Dapkienė · 2008</p> <p>24. Atsinaujinančių energijos išteklių(AEI) naudojimo Lietuvoje apžvalga. Ernst & Joung Rugpjūtis, 2009</p> <p>25. http://talpykla.elaba.lt/elaba-fedora/objects/elaba:1793306/datastreams/MAIN/content</p> <p>26. https://www.ena.lt/atsinaujinantys-energijos-istekliai/</p> <p>27. https://www.eea.europa.eu/lt/themes/waste/intro</p> <p>28. https://www.smm.lt/uploads/documents/darnus-vystymas/zemes-planetos-temos/Istekliai.pdf</p> <p>29. https://www.lgt.lt/index.php/lt/apie-lietuvos-zemes-gelmes/pozeminiis-vanduo/istekliai-ir-gavyba</p> <p>30. https://alkas.lt/2016/03/22/lietuvos-pozeminio-vandens-istekliai-aukso-vertes</p>
4.	Kitos priemonės	<i>Skaidruolių komplektai.</i>
	6.3. Teorinio ir praktinio mokymo organizavimo vietos (-ų) adresas (-ai)	<i>Jeruzalės g. 53, Vilnius.</i>

Programos rengėjas

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras

Programa parengta įgyvendinant projektą „Suaugusiųjų švietimo sistemos plėtra suteikiant besimokantiems asmenims bendrąsias ir pagrindines kompetencijas“ Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-01-0002.